

A sétatér melletti [Kollégium-kertet](#) a 19. század második felében, a század hatvanas-hetvenes éveiben hozták létre. A Református Kollégium egykori rektora, [Magyarósi Szőke József](#) adományozta a területet az iskolának. A néhai rektor még 1200 forintot is hagyott a kert felszerelésére és az volt az akarata, hogy a terület legyen a mindenkori udvarhelyi ifjúság pihenő-, illetve testnevelési helye. Ez így is volt a dualizmus korszakában, majd a huszadik század első felében is ez volt a hely rendeltetése.

Tíz frank a legjobb ugrónak

Ebben az időben már volt sportoktatás az udvarhelyi iskolákban. Az adatok szerint az 1870-es évek óta az oktatási intézményekben tornavizsgákat tartottak: fennmaradt iskolai értesítők szerint például az 1875-76-os tanévben díjazták a szabad ugrásban, a rúdugrásban a kötél- és rúdmászásban kitűnően teljesítő tanulókat.

A század nyolcvanas éveiben éves hagyománynak számított a gimnáziumban a legjobb ugró „10 frankos arannyal” való díjazása. Iskolák közötti tornaversenyekről a század kilencvenes éveitől tudunk: labdajátékokban, szertornában és atlétikai számokban méretkeztek meg a diákok. 1886-ban, egy Budapesten megrendezett országos tornaversenyen, kilencvenhét udvarhelyi diák vett részt – a főreáliskolából negyvenen, a kollégiumból huszonheten, a

gimnáziumból pedig harmincan.

A testedzés ekkor már megszokott dolog volt az iskolákban, sőt rendszeressé váltak az ún. tornaünnepélyek is, amelyek több sportágat magukba foglaló városi megnyilvánulások voltak. Ezek a rendszeresen megszervezett események nagy tömegnyilvánosságot kaptak egészen 1989-ig, igazi fénykorukat azonban az 1940-es évek végéig élték, évente több alkalommal rendezték a Kollégium-kertben.

Régebb tornáztak benne, ma pingpongoznak

Miután a rektor területét a kollégium átvette, az iskola építtetett egy faépületet – ebben tornaszerek voltak, aztán 1890-ben táncterem lett belőle. Nyolc évvel később egy táncmulatság után az épület leégett. Amikor megépült a kollégium új, ma is álló épülete, egy évre rá elkezdődtek építeni a Kollégium-kerti új tornacsarnokot – ez már nem fából épült, hanem (akkor) egyedi módon vasbeton-szerkezetű lett - a város első ilyen építménye. Tervezője

Magyar Vilmos

budapesti műépítész, ő tervezte

[a kollégium új épületét](#)

is, pontosabban az ő terve nyert a pályázaton.

A tornacsarnok építésének 1913. április elsején fogtak hozzá és nagyjából egy évig tartott. Az épületet húsz vasbeton-oszlop tartja, fedele is vasbeton, 160 négyzetméteres a nagyterem. Ez a terem lett a Kollégium-kert éke, egészen a kommunizmusig. Akkor államosították, a hatvanas évek végén felépült [az új stadion](#), majd a tornacsarnok mellé a sportszálló, mögötte az Akarat Sportkomplexum.

Az épület az asztaliteniszezők otthona lett, innen indulnak azok a sportolók, akik később Nyugat-Európában lesznek profi pingpongozók (pl. Fejér-Konnert András vagy György Szilárd). Az Iskolás Sport Klub itt tartja az edzéseket – az épületet többször is felújították, utoljára néhány évvel ezelőtt helyi magánvállalkozók javíttatták ki. Jelenleg nem nyújt szép látványt, falairól is mállik le a vakolat.

A száz éves épület egykor a Kollégium-kert és a város éke volt – ma is az lehetne, ha az utóbbi hatvan-hetven év kicsit másképp alakul, ha az elsődleges szempont az lett volna, hogy a fiatalok testi és szellemi épsége megmaradjon.

(Cikkünkhöz felhasználtuk Péter Attila: Életem filmkockái, valamint Vofkori György: Székelyudvarhely - Várostörténet képekben című köteteit)